

СИЛАБУС ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ

ФІТОЦЕНОЛОГІЯ

спеціальність	206 садово-паркове господарство	обов'язковість дисципліни	вибіркова
освітня програма	садово-паркове господарство	факультет	лісового господарства, деревооброблювальних технологій та землевпорядкування
освітній рівень	перший (бакалаврський)	кафедра	лісових культур, меліорацій та садово-паркового господарства

ВИКЛАДАЧ

Познякова Світлана Іванівна

Вища освіта – спеціальність «Біологія»

Науковий ступень - кандидат сільськогосподарських наук 06.03.03 «Лісознавство і лісівництво».

Вчене звання - доцент кафедри лісівництва

Досвід роботи – 20 років

Показники професійної активності з тематики курсу:

- авторка 3 навчальних посібників;
- співавторка 8 публікацій, що індексуються в наукометричних базах Scopus та Web of Science;
- співавторка колективної монографії;
- досвід роботи у складі НМК 8 років;
- учасниця наукових і методичних конференцій.

телефон	0962370753	електронна пошта	0962370753@btu.kharkov.ua	дистанційна підтримка	Google Meet
---------	------------	------------------	---------------------------	-----------------------	-------------

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНЮ КОМПОНЕНТУ (ДИСЦИПЛІНУ)

Мета	ознайомлення здобувачів із ознаками, будовою, закономірностями розвитку фітоценозів, факторами, що впливають на їх формування, а також їхнє об'єднання у рослинні угруповання, особливості взаємозв'язків фітоценозів та рослинних угруповань із навколишнім середовищем, шляхи охорони та раціонального використання фітоценозів під час господарської діяльності людини.
Формат	лекції, практичні заняття, самостійна робота.
Специфічні результати навчання і форми їх контролю	<ul style="list-style-type: none">• вивчення видового різноманіття рослин у лісових, лучних, степових фітоценозах, водно-болотних угіддях та на ділянках садово-паркового господарства (ЗК7, ФК 6, 11, ПРН 4, 5, 11) / тестові завдання, усне опитування• знати закономірності взаємовідносин між компонентами біогеоценозу, структуру і склад фітоценозу, антропогенний вплив на фітоценози з метою раціонального використання рослинного покриву на ділянках різного призначення (ЗК8, ФК6, ПРН 4, 5) / тестові завдання, усне опитування• здатність використовувати декоративні якості лісових, лучних, водних рослин у ландшафтному дизайні (ЗК7, ФК7, ПРН 11) / тестові завдання, усне опитування• володіти навичками самостійно проводити опис рослинних угруповань, аналізувати і порівнювати їх, складати екологічну характеристику видів, що формують фітоценоз (ЗК9, ФК6, ПРН11) / тестові завдання, усне опитування• втілення засобів збереження біологічного різноманіття на об'єктах садово-паркового господарства в процесі формування штучних фітоценозів (ЗК7,8,9, ФК11, ПРН5,11) / тестові завдання, усне опитування
Обсяг і форми контролю	4 кредити ECTS (120 годин): 20 годин – лекції, 20 годин – практичні роботи; 80 годин – самостійна робота; модульний контроль (2 модулі); підсумковий контроль – залік.
Вимоги викладача	вчасне виконання завдань, активність, командна робота
Умови зарахування	згідно з навчальним планом

ВІДПОВІДНІСТЬ СТАНДАРТУ ОСВІТИ І ОСВІТНІЙ ПРОГРАМІ

Компетенції	<p>ЗК 7. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.</p> <p>ЗК 8. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>ЗК 9. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.</p> <p>ФК 6. Здатність оцінювати, інтерпретувати та синтезувати теоретичну інформацію і практичні, виробничі й дослідні дані у галузі садово-паркового господарства.</p> <p>ФК 7. Здатність проектувати, створювати та експлуатувати компоненти рослинних угруповань на об'єктах садово-паркового господарства.</p> <p>ФК 11. Здатність зберігати та охороняти біологічне різноманіття на об'єктах садово-паркового господарства, підвищувати їх екологічний потенціал.</p>	Програмні результати навчання	<p>ПРН 4. Володіти базовими та професійними знаннями для вирішення завдань з організації та ведення садово-паркового господарства</p> <p>ПРН 5. Володіти на операційному рівні методами спостереження, опису, ідентифікації, класифікації, культивування декоративних рослин та рослинних садово-паркових угруповань, підтримання їх декоративності, стійкості і стабільності в умовах комплексної зеленої зони міста.</p> <p>ПРН 11. Координувати, інтегрувати та удосконалювати організацію виробничих процесів у садово-парковому господарстві.</p>
-------------	---	-------------------------------	--

СТРУКТУРА ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ (ДИСЦИПЛІНИ)

Модуль 1. ОСНОВИ ТЕОРЕТИЧНОЇ ФІТОЦЕНОЛОГІЇ

Лекція 1.	Фітоценологія як наука. Проблеми, методи, завдання. Історичний розвиток фітоценології. Розвиток фітоценології в Україні.	Практичне заняття 1 (ПЗ 1)	Фітоценологічні дослідження. Основні методи та методики.	Самостійна робота	Роль українських вчених у становленні фітоценології. Фітоценологічні дослідження в Україні. Фітоценоз як центральний компонент біогеоценозу. Аспективність лісового фітоценозу. Основні представники однодольних та їх роль у формуванні рослинних угруповань та в озелененні Основні представники дводольних та їх роль у формуванні рослинного покриву України та в озелененні.
Лекція 2.	Поняття про фітоценоз. Фітоценоз, його будова та властивості.	ПЗ 2	Флористичний склад фітоценозу. Класифікації життєвих форм.		
Лекція 3.	Структурна організація фітоценозу.	ПЗ 3	Взаємовідносини між рослинами у фітоценозах.		
Лекція 4.	Кількісні та якісні співвідношення між видами у фітоценозах.	ПЗ 4	Сезонні зміни фітоценозів. Якісні та кількісні зміни.		
Лекція 5.	Созологічні аспекти фітоценології Динаміка рослинності.	ПЗ 5	Поняття про сукцесії та їх причини. Сукцесійні зміни в лісовому фітоценозі.		

Модуль 2. ПРИКЛАДНІ АСПЕКТИ ФІТОЦЕНОЛОГІЇ

Лекція 6.	Відношення рослинності до дії факторів середовища.	ПЗ 6	Вивчення екоморф рослин.	Самостійна робота	Рослини інтродуценти в садово-парковому господарстві. Рослини-індикатори різних умов місцезростань. Рідкісні та зникаючі види рослин в природних екосистемах та шляхи їх збереження. Рідкісні рослини на об'єктах садово-паркового господарства. Проблеми антропогенної трансформації рослинного покриву. Флористична значимість заповідних територій і збереження генофонду України.
Лекція 7.	Основи індикаційної фітоценології	ПЗ 7	Видове різноманіття рослинного покриву зони Полісся. Основні типи фітоценозів.		
Лекція 8.	Особливості рослинного покриву України	ПЗ 8	Видове різноманіття рослинного покриву Лісостепової зони. Основні типи фітоценозів.		
Лекція 9.	Інтродукція як фактор збагачення рослинних ресурсів і збільшення видової розмаїтості фітоценозів.	ПЗ 9	Видове різноманіття рослинного покриву Степової зони, Карпати, Крим. Основні типи фітоценозів.		
Лекція 10	Рідкісні та зникаючі рослинні угруповання природних екосистем та шляхи їх збереження	ПЗ 10	Охорона рослинності України. Зелена книга України. Особливості охорони рослинності у країнах Європи.		

ОСНОВНА ЛІТЕРАТУРА ТА МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ

Література	<ol style="list-style-type: none"> 1. Григора І.М., Соломаха В.А. Основи фітоценології. Київ: Фітосоціоцентр, 2000. 240 с. 2. Григора І.М., Якубенко Б.Є., Мельничук М.Д. Геоботаніка: навчальний посібник. Київ : Арістей, 2006. 448 с. 3. Приступа І.В. Основи геоботаніки та фітоценології: навчальний посібник для студентів біологічного факультету напрямів підготовки «Садово-паркове господарство», «Біологія». Запоріжжя: ЗНУ, 2011. 110 с. 4. Соломаха В.А. Абдулоєва О.С. Фітоценологія (учбовий посібник для університетів) / - Київ: Фітосоціоцентр, 2011. – 450 с. 5. Фельбаба-Клушина Л.М., Комендар В.І. Фітоценологія з основами синфітосозології: навчальний посібник. Ужгород: Ужгород. ун-т, 2001. 212 с. 6. Якубенко Б.Є. Григора І.М., Фітоценоз. Структура, кількісні та якісні ознаки. К.: Видавничий центр НАУ. 2003. 96 с. 	Методичне забезпечення	<ol style="list-style-type: none"> 1. Бондаренко О.Ю. Геоботаніка: метод. рек. для самостійної роботи студентів спец. 206 «Садово-паркове господарство»; Одес. нац. ун-т ім. І. І. Мечникова, Одеса: Видавець С.Л. Назарчук, 2021. – 42 с. 2. Григора І.М., Соломаха В.А. Рослинність України (еколого-ценотичний, флористичний та географічний нарис). Київ : Фітосоціоцентр, 2005. 452 с. 3. Дідух Я.П., Плюта П.Г. Фітоіндикація екологічних факторів. Київ : Наук. думка, 1994. 280 с. 4. Лаптев О.О. Екологія рослин з основами біогеоценології. Київ: Фітосоціоцентр, 2001. 144 с. 5. Познякова С.І. Природно-заповідна справа: методичні рекомендації до виконання практичних робіт і самостійної роботи для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 206 «Садово-паркове господарство». – Держ. біотехнолог. ун-т. – Харків, 2021. – 126 с. 6. Якубенко Б.Є. Попович С.Ю., Устименко П.М. Геоботаніка: методичні аспекти досліджень. Ліра-К, 2020.-316 с.
------------	--	------------------------	---

СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ

	СИСТЕМА	БАЛИ	ДІЯЛЬНІСТЬ, ЩО ОЦІНЮЄТЬСЯ
Підсумкове оцінювання	100 бальна ECTS (стандартна)	до 50	50% від усередненої оцінки за модулі
		до 50	підсумкове тестування
Модульне оцінювання	100 бальна сумарна	до 50	відповіді на тестові питання
		до 20	усні відповіді на практичних заняттях
		до 30	результат засвоєння блоку самостійної роботи

НОРМИ АКАДЕМІЧНОЇ ЕТИКИ ТА ДОБРОЧЕСНОСТІ

Всі учасники освітнього процесу (в тому числі здобувачі освіти) повинні дотримуватися кодексу академічної доброчесності та вимог, які прописані у положенні «Про академічну доброчесність учасників освітнього процесу ДБТУ»: виявляти дисциплінованість, вихованість, поважати гідність один одного, проявляти доброзичливість, чесність, відповідальність.